

GROW STRONG BEYOND THE FUTURE

**เสริมแกร่ง เกษตรไทย
สู่ก้าวใหม่ที่มั่นคง**

วันที่ 20 ธันวาคม 2566

ณ ห้องมิชวานรังสรรค์ ชั้น 3 สโสมสภหกรบค

ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร

ภาวะเศรษฐกิจและการเกษตร และทิศทางการขับเคลื่อนภาคเกษตร

นายฉันทานนท์ วรรณเขจร
เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

วันพุธที่ 20 ธันวาคม 2566

ณ ห้องมีชวานรังสรรค์ ชั้น 3 สโมสรทหารบก

ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร

*Grow Strong
Beyond the Future*

ประเด็นนำเสนอ

1

บริบทการเปลี่ยนแปลงและความท้าทาย

2

ภาพรวมเศรษฐกิจปี 2566

3

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2566

4

แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรปี 2567

5

ทิศทางการขับเคลื่อนภาคเกษตร

1 | บริบทการเปลี่ยนแปลง และความท้าทาย

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

สภาพอากาศแปรปรวนแบบสุดขีด

- ประเทศไทยและหลายประเทศทั่วโลกต้องเผชิญกับภัยธรรมชาติ ทั้งภัยแล้ง อุทกภัย และพายุ ที่มีความรุนแรงและแปรปรวนมากขึ้น

ปรากฏการณ์เอลนีโญ

- ปริมาณฝนน้อยกว่าค่าปกติ ฝนทิ้งช่วง เกิดความแห้งแล้ง
- ปริมาณและคุณภาพผลผลิตสินค้าเกษตรลดลง
- หลายประเทศใช้นโยบายจำกัดการส่งออกหรือระงับการส่งออกสินค้าเกษตร

ความเสี่ยงด้านความมั่นคงทางอาหาร

- ความสามารถในการผลิตอาหารของหลายประเทศลดลง
- ราคาอาหารปรับตัวสูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการเข้าถึงอาหาร

ความขัดแย้ง ทางภูมิรัฐศาสตร์

 รัสเซีย-ยูเครน

 สหรัฐอเมริกา-จีน

 อิสราเอล-ฮามาส

ผลกระทบ

- การกีดกันทางการค้า การคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจ
- ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ อาทิ ก๊าซธรรมชาติ น้ำมันดิบ ปุ๋ยเคมี ธัญพืช อยู่ในระดับสูง
- ปัญหาห่วงโซ่อุปทานโลก
- อัตราเงินเฟ้อยังอยู่ในระดับสูง ส่งผลกระทบต่อกำลังซื้อและการค้าระหว่างประเทศ
- ธนาคารกลางหลายประเทศปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ย
- ตลาดเงินและตลาดทุนของโลกมีความผันผวน

การปรับเปลี่ยนกฎ ระเบียบ ข้อตกลง ด้านการค้าและการลงทุนของโลก

การใช้มาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษี (Non-Tariff Barriers : NTBs)

- มาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช มาตรการฉลากคาร์บอนฟุตพริ้นท์ นโยบายและมาตรการ European Green Deal ฯลฯ

Go Green : ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

- ประเทศไทยประกาศเจตนารมณ์ที่จะบรรลุเป้าความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) ภายในปี 2593 และบรรลุเป้าการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission) ภายในปี 2608

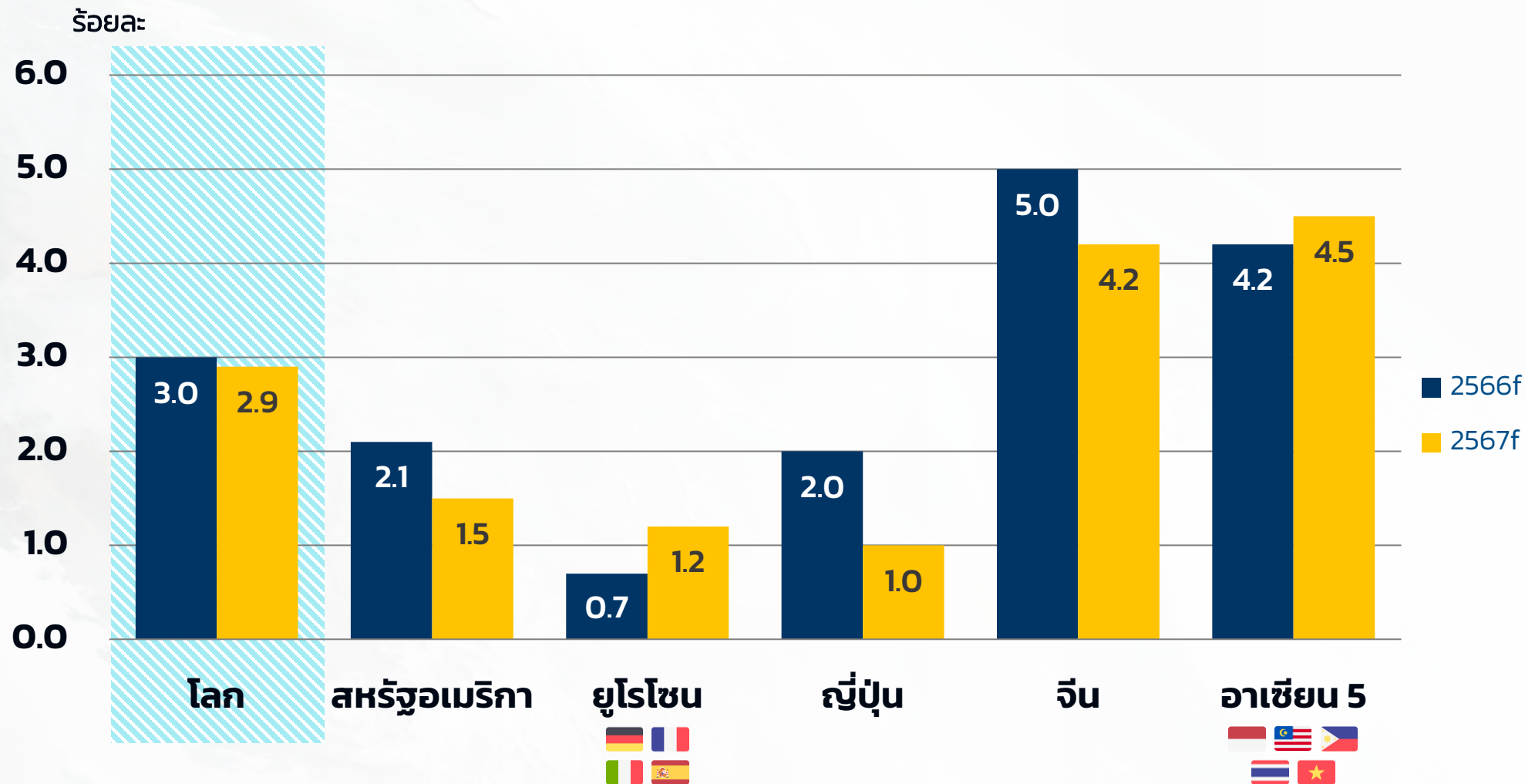
**ภาคเกษตรต้องปรับตัวและพัฒนาความสามารถ
ในการผลิตให้ตอบโจทย์ของประเทศคู่ค้า**

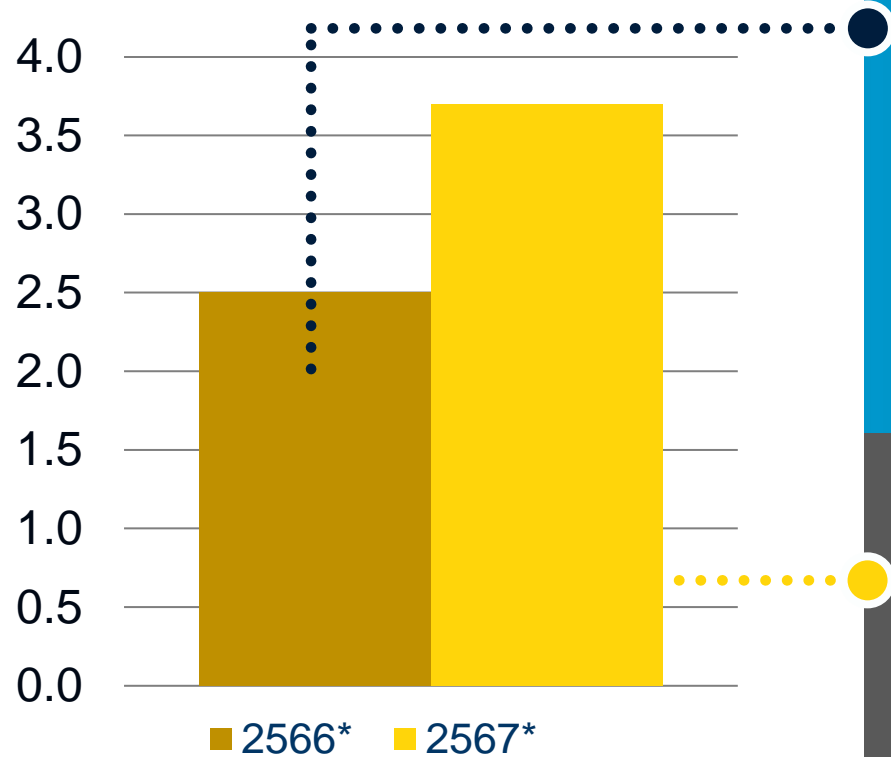
2 | ภาพรวมเศรษฐกิจ
ปี 2566

เศรษฐกิจโลก

หมายเหตุ: f ตัวเลขประมาณการ
ที่มา: World Economic Outlook, October 2023, IMF

เศรษฐกิจไทย

หมายเหตุ: คาดการณ์ ณ วันที่ 20 พฤศจิกายน 2566
ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ปี 2566

คาดว่าเศรษฐกิจไทย
ขยายตัวร้อยละ **2.5**

เศรษฐกิจไทยขยายตัวตามการเพิ่มขึ้นของ
การบริโภคและการลงทุนของภาคเอกชน

ปี 2567

คาดว่าเศรษฐกิจไทย
ขยายตัวร้อยละ **2.7-3.7**

การฟื้นตัวของ
การส่งออก

การขยายตัว
ของการลงทุน

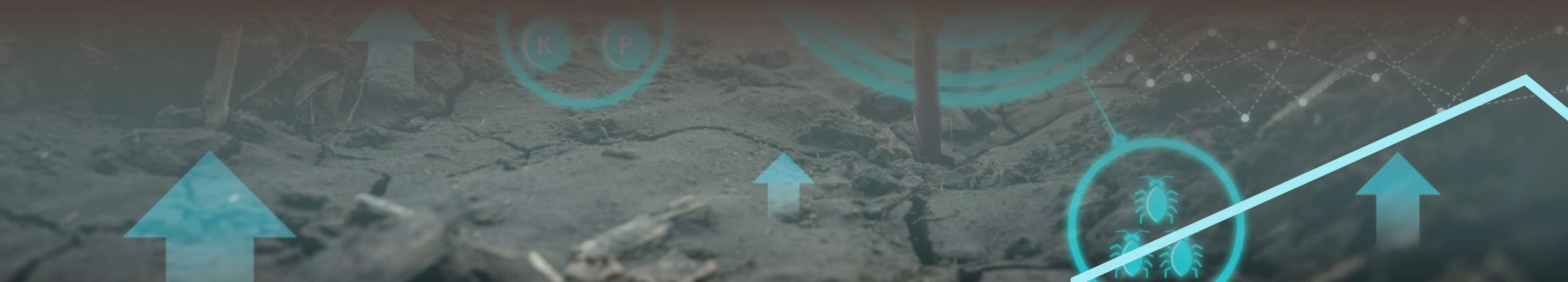
การบริโภคขยายตัว
อย่างต่อเนื่อง

การปรับตัวดีขึ้นของ
ภาคการท่องเที่ยว

3 | ภาวะเศรษฐกิจกิจการเกษตร ปี 2566

ปัจจัยบวก

- ช่วงครึ่งแรกของปี 2566 ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำสำคัญและแหล่งน้ำตามธรรมชาติมีเพียงพอ
- ราคาสินค้าเกษตรหลายชนิดในปีที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ดี
- การบริหารจัดการฟาร์มปศุสัตว์และประมงที่ดี มีการดูแลเฟื้อระวังโรคระบาดอย่างเข้มงวดและต่อเนื่อง
- เศรษฐกิจไทยปรับตัวดีขึ้นจากภาคบริการและภาคการท่องเที่ยวที่ขยายตัว

ปัจจัยลบ

- สภาพอากาศแปรปรวนและการเข้าสู่ปรากฏการณ์เอลนีโญ
- ราคาปัจจัยการผลิตหลายชนิด โดยเฉพาะปุ๋ยเคมีและอาหารสัตว์ ยังอยู่ในระดับสูง
- เศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าชะลอตัว
- ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2566 ขยายตัวร้อยละ 0.3

สาขาพืช หดตัวร้อยละ 1.3

ปริมาณฝน ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำ
และแหล่งน้ำตามธรรมชาติในภาพรวมทั้งปี
น้อยกว่าปีที่ผ่านมา

มีช่วงอากาศร้อนยาวนาน
ตั้งแต่ต้นปีจนถึงเดือนพฤษภาคม 2566
และภาวะฝนทิ้งช่วงบางพื้นที่
ส่งผลต่อการเจริญเติบโต
และการให้ผลผลิตของพืช

ผลผลิตเพิ่มขึ้น

- ข้าวนาปรัง ▲16.66%
 - ปริมาณน้ำเพียงพอจากปลายปี 65
- ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ▲2.63%
 - ราคาอยู่ในเกณฑ์ดี
- มังคุด ▲7.74%
 - อากาศเอื้ออำนวย
 - ได้พักต้นสะสมอาหาร
- ทุเรียน ▲10.51%
 - ราคาอยู่ในเกณฑ์ดี
 - อากาศเอื้ออำนวย
 - ปริมาณน้ำเพียงพอ

ผลผลิตลดลง

- ข้าวนาปี ▼4.63%
 - ปริมาณน้ำไม่เพียงพอ
 - ผลผลิตไม่สมบูรณ์
 - ลดพื้นที่ปลูก
- อ้อยโรงงาน ▼0.95%
 - ปริมาณน้ำไม่เพียงพอ
- ยางพารา ▼1.64%
 - อากาศร้อนและแล้ง ทำให้เปิดกรีดช้า
 - เกิดโรคใบร่วงยางพารา
- ลำไย ▼10.75%
 - ปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่น
 - อากาศไม่เอื้ออำนวย
 - ปริมาณน้ำไม่เพียงพอ
- มันสำปะหลัง ▼11.61%
 - เกิดอุทกภัยตั้งแต่ช่วงเดือนกันยายน 65 ทำให้เนื้อที่ปลูกบางส่วนได้รับความเสียหาย
 - ช่วงเจริญเติบโตมีปริมาณน้ำไม่เพียงพอ
- สับปะรดโรงงาน ▼24.27%
 - ปริมาณน้ำไม่เพียงพอ
- ปาล์มน้ำมัน ▼2.10%
 - ปริมาณน้ำไม่เพียงพอ
 - ทะลายไม่สมบูรณ์
- เงาะ ▼12.93%
 - ปรับเปลี่ยนไปปลูกทุเรียน
 - อากาศไม่เอื้ออำนวย

สาขาปศุสัตว์ ขยายตัวร้อยละ 4.7

ความต้องการบริโภคสินค้าปศุสัตว์
มีอย่างต่อเนื่อง

เกษตรกรมีการบริหารจัดการฟาร์ม
ที่ได้มาตรฐาน และมีการควบคุม
เพื่อระวังโรคระบาดได้ดี

ผลผลิตเพิ่มขึ้น

- **สุกร ▲10.47%**
 - ควบคุมและป้องกันโรคได้ดี
 - ขยายการเลี้ยงเพิ่มขึ้น
- **โคเนื้อ ▲15.34%**
 - นโยบายส่งเสริมการเลี้ยง

- **ไก่เนื้อ ▲1.01%**
 - ความต้องการของผู้บริโภคเพิ่มขึ้น

ผลผลิตลดลง

- **ไข่ไก่ ▼1.11%**
 - มาตรการรักษาเสถียรภาพราคาไข่ไก่
 - ลดปริมาณแม่ไก่ยืนกรง
- **น้ำนมดิบ ▼5.17%**
 - ต้นทุนอาหารสัตว์เพิ่มขึ้น
 - ปรับลดจำนวนโคในฝูง
 - ลดปริมาณการให้อาหาร

สาขาประมง ขยายตัวร้อยละ 2.2

เกษตรกรมีการบริหารจัดการฟาร์มที่ดี

ต้นทุนค่าเชื้อเพลิงยังอยู่ในระดับสูง

สภาพอากาศมีความแปรปรวน
และอุณหภูมิมีน้ำทะเลสูงขึ้น

ผลผลิตเพิ่มขึ้น

● กุ้งขาวแวนนาไม ▲0.72%

- เกษตรกรมีการบริหารจัดการที่ดี อัตราการรอดของกุ้งดีขึ้น

ผลผลิตลดลง

● ปลาบิล ▼4.79% ปลาตุ๊ก ▼4.36%

- ต้นทุนค่าอาหารอยู่ในระดับสูง
- อากาศไม่เอื้ออำนวย
- ปริมาณน้ำตามธรรมชาติไม่เพียงพอ

● ปริมาณสัตว์น้ำขึ้นทำเทียบเรือ ▼

- ต้นทุนค่าน้ำมันเชื้อเพลิงอยู่ในระดับสูง
- สภาพอากาศแปรปรวน

สาขาบริการ ทางการเกษตร ขยายตัวร้อยละ 0.6

● ครั้งปีแรก

สภาพอากาศทั่วไปยังคงเอื้ออำนวยและมีปริมาณน้ำเพียงพอ ทำให้มีการจ้างบริการเตรียมดินและเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวนาปรัง และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพิ่มขึ้น

● ครั้งปีหลัง

บางพื้นที่ประสบปัญหาฝนมาล่าช้า ฝนทิ้งช่วง และภัยแล้ง ทำให้กิจกรรมการจ้างบริการเตรียมดินและเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวนาปี และมันสำปะหลังลดลง

สาขาป่าไม้ ขยายตัวร้อยละ 2.5

ผลผลิตเพิ่มขึ้น

- ไม้ยางพารา ● ไม้ยูคาลิปตัส ● ถ่านไม้

ผลผลิตเพิ่มขึ้นตามความต้องการของตลาด

ผลผลิตลดลง

- ครั้ง
 - สภาพอากาศไม่เอื้ออำนวย
- รั้งนก
 - ส่งออกไปจีนลดลง

4 | แนวโน้มภาวะเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2567

10,7482

212,4289

216,1483

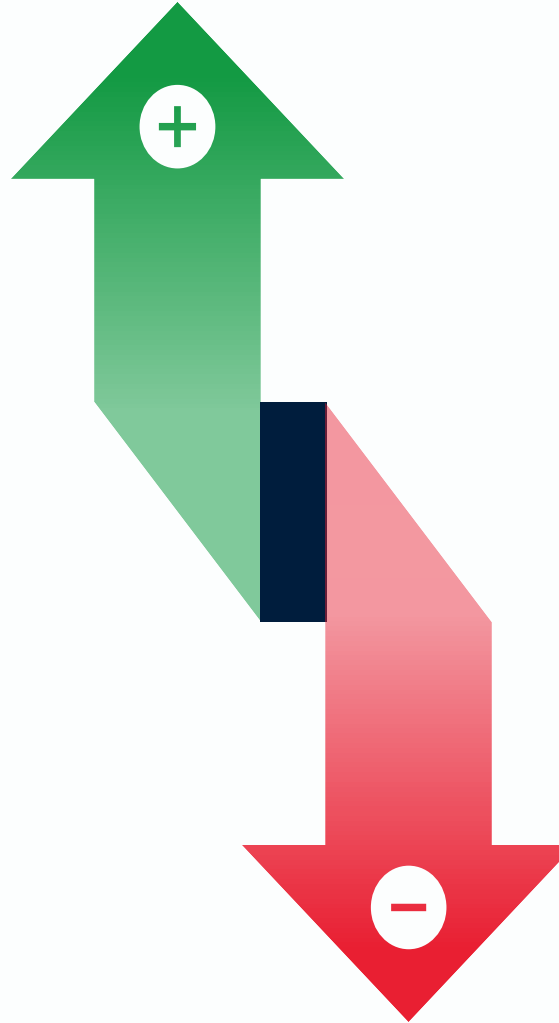
239,5876

แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรปี 2567

ขยายตัวร้อยละ **0.7 – 1.7**

ปัจจัยสนับสนุน

- การดำเนินนโยบายของภาครัฐ
ตลาดน้ำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้
- ความต้องการสินค้าเกษตร
ในตลาดโลกที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้น
- ราคาสินค้าเกษตรหลายชนิด
ยังอยู่ในเกณฑ์ดี
- แนวโน้มเศรษฐกิจไทยปี 2567
ที่คาดว่าจะขยายตัว

- ปรากฏการณ์เอลนีโญ
- ราคาปัจจัยการผลิตยังอยู่ในระดับสูง
- เศรษฐกิจโลกมีทิศทางชะลอตัว
- ภาวะเงินเฟ้อมีแนวโน้มอยู่ในระดับสูง
- ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์

ปัจจัยเสี่ยง

5 | ทิศทางการขับเคลื่อน ภาคเกษตร

ทิศทางการขับเคลื่อนภาคเกษตร

Grow Strong Beyond the Future : เสริมแกร่งเกษตรไทย สู่ก้าวใหม่ที่มั่นคง
โดยการบูรณาการตลอดโซ่อุปทาน

ผลิต

- พัฒนาช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เพื่อการบริหารจัดการสินค้าเกษตร ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
- ส่งเสริมการรวมกลุ่มและพัฒนา เครือข่ายเกษตรกร
- ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่และนวัตกรรม เพื่อลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และต่อยอดสู่เกษตรมูลค่าสูง
- ยกระดับการผลิตให้ได้คุณภาพมาตรฐาน
- ผลิตให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ประกันภัยผลผลิตสินค้าเกษตร

แปรรูป

- ส่งเสริมการแปรรูปและสร้างสรรค์ ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่หลากหลาย
- พัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้โดดเด่นและน่าสนใจ
- ส่งเสริมการนำผลผลิตสินค้าเกษตร ไปเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมแห่งอนาคต อาทิ อุตสาหกรรมชีวภาพ อุตสาหกรรมอาหารเพื่อสุขภาพ
- ส่งเสริมการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร มาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ หรือ พลังงานชีวมวล/ทดแทน

ตลาด

- ส่งเสริมการสร้างแบรนด์ (Branding) หรือการสร้างภาพลักษณ์สินค้า เพื่อให้ ผู้บริโภครู้จักและมีความเชื่อมั่นในสินค้า
- พัฒนาช่องทางการตลาดที่หลากหลาย ทั้งในรูปแบบออฟไลน์และออนไลน์
- ประชาสัมพันธ์สินค้าให้เป็นที่รู้จัก ของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ปัจจัยสนับสนุน

- บริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ
- สนับสนุนการดำเนินงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรม มาใช้ให้เกิดประโยชน์ตลอดโซ่อุปทาน
- พัฒนาฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data)
- พัฒนาระบบการเตือนภัยล่วงหน้า
- พัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้านการเกษตร
- ปรับปรุงกฎระเบียบ/กฎหมาย ให้สอดคล้องกับสถานการณ์
- พัฒนาระบบการประกันภัยภาคการเกษตร
- ส่งเสริมการผลิต การแปรรูป และการตลาดที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

การใช้ข้อมูลที่ถูกต้อง

เพื่อนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจ

ในการทำการเกษตรในปัจจุบัน มีความสำคัญมาก

ซึ่งข้อมูลเหล่านั้น ถือเป็น **อาวุธชั้นเยี่ยม**

ที่จะช่วยเกษตรกรวางแผน ตัดสินใจ

และต่อยอดในการทำการเกษตรได้อย่างถูกต้อง

มีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จ ”

นายจันทานนท์ วรรณเขจร
เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร